

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.I.521/2024/8.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Domonyai Alexa, a tanács elnöke
Dr. Schmidt Péter, előadó bíró
Dr. Gimesi Ágnes, bíró
Dr. Gunyecz Zoltán, bíró
Dr. Tuba István Krisztián, bíró

Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2025. február 18.
Az ügy tárgya: befolyással üzérkedés büntette és más bűncselekmény
Terhelt(ek): I. rendű terhelt és társa
(I. rendű terhelt I. rendű)

Elsőfok: Szegedi Járásbíróság, 6.B.4695/2016/209., ítélet, tárgyalás,
2021. október 15.
Másodfok: Szegedi Törvényszék, 2.Bf.37/2022/30., ítélet, nyilvános ülés,
2022. szeptember 27.

Az indítvány előterjesztője: I. rendű terhelt I. rendű terhelt és védője
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a befolyással üzérkedés büntette és más bűncselekmény miatt I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a I. rendű terhelt I. rendű terhelt és védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Szegedi Járásbíróság 6.B.4695/2016/209. számú és a Szegedi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.37/2022/30. számú ítéletét I. rendű terhelt I. rendű terhelt vonatkozásában hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. Ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Szegedi Járásbíróság a 2021. október 15. napján kihirdetett 6.B.4695/2016/209. számú ítéletében I. rendű terhelt I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett befolyással üzérkedés bűntettében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 299. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont 2. fordulat] és felbujtóként elkövetett csődbűncselekmény bűntettében [Btk. 404. § (1) bekezdés c) pont, (2) bekezdés b) pont 1. fordulat]. Ezért őt halmazati büntetésül 3 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre, 200 napi tétel pénzbüntetésre, 4 év közügyektől eltiltásra és 5 év ügyvédi foglalkozás gyakorlásától eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy az I. rendű terhelt a vele szemben kiszabott szabadságvesztésből feltételes szabadságra leghamarabb annak kétharmad része kitöltését követő napon bocsátható. A kiszabott pénzbüntetés egy napi tételének összegét 3.000 forintban állapította meg. Rendelkezett az így kiszabott 600.000 forint pénzbüntetés megfizetésének elmulasztása esetén arról, hogy azt börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni. Az I. rendű terhelttel szemben 23.000.000 forint erejéig vagyonekbeosztást rendelt el. Kötelezte az I. rendű terheltet 87.004 forint, míg a II. rendű terhelttel egyetemlegesen 1.117.708 forint bűnügyi költség állam javára történő megfizetésére. Megállapította, hogy 51.049 forint bűnügyi költséget az állam visel.

[2] A Szegedi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2022. szeptember 27. napján megtartott nyilvános ülésen meghozott 2.Bf.37/2022/30. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű terhelt vonatkozásában is megváltoztatta. A törvényszék az I. rendű terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát 4 évre, a közügyektől eltiltás tartamát 5 évre súlyosította. Rendelkezett a bűnjelként nyilvántartott 52 darab dosszié cég1 részére történő kiadásáról. Megállapította, hogy a Kiskőrösi Járásbíróság 4.B.302/2016/87. számú ítéletével az I. rendű terhelttel szemben kiszabott 1 év 6 hónap, végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje 4 évvel meghosszabbodik. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta azzal, hogy a terhére megállapított folytatólagosan elkövetett befolyással üzérkedés bűntettének törvényi alapja helyesen a Btk. 299. § (1) bekezdés 1. fordulat, (2) bekezdés a) pont 2. fordulat, míg a terhére megállapított felbujtóként elkövetett csődbűncselekmény bűntettének törvényi alapja helyesen Btk. 404. § (1) bekezdés c) pont, (2) bekezdés b) pont. Megállapította továbbá, hogy az I. rendű terhelttel szemben a pénzbüntetés egynapi tételének összegét 3.000 forintban kell kiszabottnak tekinteni (figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság ítélete e tekintetben a betűvel kiírt részben elírást tartalmazott). Pontosította az I. és II. rendű terhelt által egyetemlegesen az állam javára fizetendő bűnügyi költség összegét, valamint rögzítette az I. rendű terhelt személyazonosító igazolványának számát, és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletét helyesen a 6.B.4695/2016. számú ügyben hozta meg.

[3] **II.1.** A bíróságok jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozatával szemben az I. rendű terhelt és védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt a terhelt javára a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 648. § a), b), c) és d) pontját megjelölve.

[4] Indítványozták, hogy a Kúria elsődlegesen a Be. 662. § (1) bekezdése alapján a jogerős ítéletet változtassa meg, és az I. rendű terheltet mentse fel az ellene emelt vádak alól; másodlagosan a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában foglalt felülvizsgálati okból [a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjára figyelemmel] a Be. 663. § (1) bekezdés b) pontja alapján a jogerős ügydöntő határozatot helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására. Emellett indítványozták, hogy a Kúria a büntetés végrehajtását a felülvizsgálati indítvány elbírálásáig a Be. 659. § (7) bekezdés alapján az I. rendű terhelttel szemben függeszse fel.

[5] 2. A felülvizsgálati indítvány lényege a következőkben foglalható össze:

[6] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában foglalt felülvizsgálati ok alapjául szolgáló, a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában szabályozott feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés megvalósulását abban jelölte meg, hogy a korábban csődbűncselekmény büntette, illetve befolyással üzérkedés büntette miatt önállóan folyamatban volt büntetőeljárásban a bíróság előtt történt egyesítést követően védőként úgy járt el képviselői ügyvéd, hogy meghatalmazásában – amely az egyesítés előtt a csődbűncselekmény büntette miatt folyamatban lévő büntetőeljárásban lett benyújtva – kizárólag a csődbűncselekmény miatti eljárás szerepel, ezért az az egyesítést követően az egyesített ügynek a befolyással üzérkedés bűncselekménye miatti részében védőként nem járhatott volna el.

[7] A felülvizsgálati indítvány a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:272. §-ára, valamint az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Ügyvédi tv.) 29. § (1) bekezdésére hivatkozással arra az álláspontra helyezkedett, hogy képviselői ügyvéd meghatalmazása alaki hibában szenved, mivel az írásban létrejött megbízási szerződés és a meghatalmazás sem tartalmazza a befolyással üzérkedés bűncselekményének megjelölését; az írásbeli meghatalmazás hiányát pedig nem pótolja az sem, hogy a 2018. október 1. napján megtartott tárgyaláson képviselői úgy nyilatkozott, hogy az I. rendű vádlott szóban ezen bűncselekmény miatt ellene folyó eljárásra is meghatalmazást ad részére és az ügyet ismeri. A felülvizsgálati indítvány szerint az, hogy az ügyvédi meghatalmazás ezen alakiségi hibája, amely az egyesített ügy alapját képező bűncselekmények egyikének vonatkozásában állapítható meg, azt eredményezi, hogy úgy kell tekinteni, mintha az I. rendű terhelt érdekében eljáró ügyvéd a tárgyalásokon nem vett volna részt, ezért azokat olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező lett volna, ezzel a hivatkozott felülvizsgálati ok megvalósult.

[8] Az indítvány felülvizsgálati okként megjelölte a Be. 648. § d) pontját és ehhez kapcsolódóan a Be. 649. § (6) bekezdését is. A felülvizsgálati indítvány megjelölte azokat a kúriai, Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatokat, amelyekről az ügyben eljáró bíróságok határozata eltért. Ezeket a határozatokat az egyéb okokhoz kapcsolódó egyedi jogi érveléseknél, azok alátámasztására tüntette fel.

[9] A felülvizsgálati indítvány utalt a Be. 648. § c) pontjára, mely szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen az Alkotmánybíróság határozata alapján is helye van; ugyanakkor a felülvizsgálati okot tartalmilag kitöltő, a Be. 649. § (3) bekezdésében foglaltakra nem hivatkozott. A felülvizsgálati indítvány e körben azt tartalmazza, hogy a másodfokú bíróság ítélete eltér az Alkotmánybíróság 2/2017.(II. 10.) AB határozatától. A felülvizsgálati indítvány e tekintetben azt kifogásolta, hogy álláspontja szerint a másodfokú bíróság indokolása nem tartalmazza, hogy a büntetőeljárás elhúzódását a másodfokú bíróság a büntetés milyen konkrét tartamban vagy mértékben meghatározott csökkentésével vette figyelembe.

[10] Az indítvány ezek mellett felülvizsgálati okként jelölte meg a Be. 648. § a) pontját is, mely szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt is helye van. E körben a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára (a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét), illetve az (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára (a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést) hivatkozott.

[11] Az anyagi jogi törvénysértés keretében a felülvizsgálati indítvány szerint a vagyonszökkenés pontos mértéke nem volt megállapítható, ezért e körben igazságügyi könyvszakértőt és igazságügyi ingatlanszakértőt kellett volna kirendelni. A terhelt álláspontja szerint az sem volt kétséget kizáróan megállapítható, hogy volt-e egyáltalán

vagyonsökkenés; ha pedig volt vagyonsökkenés, az eljáró bíróságoknak a pontos értéket meg kellett volna állapítani. Mivel nem tisztázott a tényállásban a vagyonsökkenés ténye, így a Btk. 404. § (1) bekezdésében foglalt tényállás ezen tényállási elemének hiánya miatt nem állapítható meg a bűncselekmény elkövetése. A felülvizsgálati indítvány e körben arra hivatkozik, hogy mindez ellentétes a BH 2018.11. számon közzétett döntésben foglaltakkal, amely szerint mivel a kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem lehet a terhelt terhére értékelni, ezért elkövetési értéként csak az az összeg állapítható meg a terhére, amelyre a cselekményt bizonyítottan elkövette.

[12] A felülvizsgálati indítvány ugyancsak az anyagi jogi törvénysértés körében utalt arra is, hogy a Btk. 404. §-ában rögzített csődbűncselekmény vonatkozásában a történeti tényállásból nem tűnik ki az I. rendű terhelt szándékossága, vagyis az, hogy az adott cselekményt szándékosan követte el. A felülvizsgálati indítvány az első- és másodfokú bíróság indokolásának egyes részeit elemezve a bérleti szerződésben meghatározott ellenérték tekintetében megjelölte a BH 1995.718. számon közzétett határozatot, mely szerint az ingatlan bérleti díja nem csak pénzben, hanem például az épület állagát fenntartó vagy javító, természetbeni munkavégzéssel teljesíthető szolgáltatásban is meghatározható. A Kúria Pfv.VI.21.969/2012. számú ügyben hozott határozatára is hivatkozott, mely szerint a bíróságoknak főszabályként nem a szolgáltatások értékegyensúlyát kell vizsgálni, hanem csak azt, hogy van-e olyan szolgáltatás, amelynek ellenszolgáltatása nem történt meg. Az indítványozó szerint az I. rendű terhelt abban a tudatban volt, hogy a bérleti szerződések ellenérték fejében lettek megkötve, ezért a cselekmény nem bűncselekmény. Az elkövetés időpontjában, 2009. évben a jogász végzettségű terheltnek kizárólag a BH 1995.718. számon megjelölt bírósági gyakorlat állt rendelkezésre, amely szerint az ingatlan bérleti díja nem csak pénzben, hanem az épület állagát fenntartó vagy javító szolgáltatásban is meghatározható, emiatt a csődbűncselekményben a bűnössége nem állapítható meg. Az indítvány ezen részben hivatkozik a BH 2021.325. számon közzétett határozatra is, amely szerint a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján felülvizsgálati ok, ha a bíróság a terhelt büntetőjogi felelősségét a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg. Ez akkor valósul meg, ha a terhelt jogerős ítéleti tényállásban rögzített magatartása nem valósít meg bűncselekményt. A bűncselekmény eredményére legalább a terhelt eshetőleges szándékának ki kell terjednie.

[13] Ugyancsak anyagi jogi törvénysértésként utalt a felülvizsgálati indítvány az V. pontjában arra, hogy a befolyással üzérkedés Btk. 299. § (1) bekezdésében foglalt törvényi tényállása sem valósult meg. Ezt a következtetést arra alapozta, hogy állítása szerint kizárólag tanú tanúvallomása az egyedüli közvetlen bizonyíték, amely igazolja az arra vonatkozó jogerős ítéleti tényállást, miszerint az I. rendű terhelt 2009. évben hivatkozott arra, hogy hivatalos személyt befolyásol és ezáltal jogtalan előnyt kér. A felülvizsgálati indítvány szerint azonban ez nem vehető figyelembe, mert az ellentétes egyéb érdekelt tanúvallomásával és ellentmondásos is. Mivel a felülvizsgálati indítvány szerint egyéb érdekelt vallomására figyelemmel a megállapított tényállás ellentmondásokat tartalmaz, így felülvizsgálatra alkalmatlan, mert jelentős kérdésekben ezen okból nem állapítható meg, hogy milyen pontos tényállásra alapította a bíróság az ítéletét. A tanúvallomások (egyéb érdekelt, tanú) ellentmondásai; a bérleti szerződések ingyenessége vagy ellenérték fejében történt létrehozása; a felbujtói tevékenység tényleges megvalósulása, szándékossága; a hiányzó szakértői vélemények az indítvány szerint anyagi jogi sérelmet jelentenek, mert erre figyelemmel önellentmondásos tényállás állapítható meg mind a befolyással üzérkedés, mind a csődbűncselekmény tekintetében. Álláspontja szerint az eljáró bíróságok nem rögzítették a tárgyi és alanyi oldalhoz tartozó valamennyi tény, nem vették számba az elkövető tudattartalmára vonatkozó tényeket. A felülvizsgálati indítvány e körben a BH 2021.280. számon közzétett, a Kúria Bfv.III.907/2016/6. számú, valamint a Kúria Bfv.II.538/2021/7.

számú és a Bfv.III.1098/2021/12. számú határozatában foglaltaktól való eltérést állította. A hivatkozott határozatok közül a Bfv.III.907/2016/6. számú döntés a befolyással üzérkedés törvényi tényállására vonatkozik, melynek megsértését a felülvizsgálati indítvány abban látta, hogy az I. rendű terhelt ugyan kapcsolatban állt tanú1-el, de 2009. évben nem kért előnyt és nem fogadott el befolyásának érvényesítéséért. Ez a tény az indítvány szerint közvetlenül tanú1 számára csak 2011-2012. évben derült ki.

[14] A Kúria Bfv.II.538/2021/7. számú ítélete a befolyással üzérkedés befejezetté válásával kapcsolatosan fejt ki jogi álláspontot. A felülvizsgálati indítvány ennek jelentőségét abban látta, hogy nagy fontossággal bír az a tény, hogy az állítólagos befolyással üzérkedés időpontját követően több, mint 2 év múlva szerez tudomást az a fél a bűncselekményről, aki ennek a kedvezményezettje és az óhaj elfogadója.

[15] A Kúria Bfv.III.1098/2021/2012. számú döntésétől való eltérést abban jelölte meg, hogy álláspontja szerint a tényállás támadhatatlansága nem jelenti azt, hogy a hiányzó ténymegállapításnak a tényállásszerűség szempontjából ne lenne jelentősége: a nem koherens, önellentmondásos tényállás ugyanis anyagi jogi sérelemként vizsgálendő. A felülvizsgálati indítvány e körben a bizonyítékok általa elfogadott értelmezése alapján azért állította az irányadó tényállás ellentmondásosságát, mert úgy tekinti, hogy az, hogy hivatalos személyt befolyásolt és kért erre tekintettel jogtalan előnyt, valójában csak 2011-2012. évben derült ki tanú1 számára.

[16] A felülvizsgálati indítvány VI. pontjában az anyagi jogi szabályok megsértését látta abban, hogy a Btk. 404. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt csődbűncselekmény tekintetében nem lehet megállapítani a Btk. 14. § (1) bekezdése szerinti felbujtói felelősségét az I. rendű terheltnek, mert a tettes büntetőjogi felelősségre vonása nem történt meg, mivel tanú2t a csődbűncselekmény elkövetése miatt nem ítélték el. Ebből az következik, hogy tanú2 cselekménye nem bűncselekmény, olyan cselekményre pedig, amely nem bűncselekmény, nem lehet felbujtani, hiszen hiányzik a tettes cselekménye. Emellett hivatkozott arra is, hogy amennyiben mégis bűncselekménynek minősíti a bíróság a cselekményt, nem tudhatta azt, hogy a tettes bűncselekményt követ el. Az I. rendű terhelt kizárólag a szerződés tervezetét készítette és küldte meg az aláíró feleknek. A felülvizsgálati indítvány mindezt ellentétesnek tartotta a Kúria Bfv.III.789/2022/15. számú határozatában foglaltakkal, mely szerint a felbujtó tudata átfogja, hogy saját akaratából fakadó rábíró tevékenysége abban a személyben, akihez fordul, a tettesi cselekmény elkövetésére elhatározást vált ki, és ez az elhatározás a felbujtó által kívánt büntett véghezviteléhez vezet.

[17] 3. A Legfőbb Ügyészség BF.561/2024/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben alaptalannak, részben pedig törvényben kizártnak tartotta. Hivatkozott arra, hogy a Be. 650. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható, a Be. 659. § (1) bekezdése szerint pedig a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó. Hivatkozott a BH 2004.102. számon közzétett határozatban foglaltakra, mely szerint a jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével ítéltető meg. Emellett utalt a BH 2006.392. számon közzétett határozatra, miszerint a felülvizsgálati eljárásban az irányadó tényálláshoz tartozónak kell tekinteni a jogerős határozat indokolása bármely részében szereplő minden ténymegállapítást, amely az elbírált cselekmény büntetőjogi megítélésénél jelentős. A Legfőbb Ügyészség hangsúlyozta azt, hogy a tényállás irányadó volta azt jelenti, hogy a felülvizsgálati eljárásban nem csupán maga a tényállás támadhatatlan, hanem a mérlegelő tevékenység is, ami a tényállás megállapítására vezetett. A jogerős ítéleti tényállás megalapozottsága nem vizsgálható és nincs lehetőség a bizonyítási eljárás mikénti

lefolytatásának, a bíróságok bizonyítékokat értékelő tevékenységének és ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a cselekmény minősítésének vitatására sem. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható, eltérő tényállásra, illetve az irányadó tényállásban nem szereplő tényekre alapítottnak nem támadható.

[18] A Legfőbb Ügyészség a jogerős ügydöntő határozatban megállapított teljes tényállás ismertetését követően a felülvizsgálati indítványt az abban foglaltakra figyelemmel olyan módon értékelte, hogy az abban a részében, amely az I. rendű terhelt magatartásának szándékosságát, ezáltal a tényállás megalapozottságát, valamint az ügyben eljáró bíróságoknak a bizonyítékokat mérlegelő tevékenységét vitatta, a törvényben kizárt. Hivatkozott arra, hogy a BH 2018.11. számú eseti döntés jelen eljárásban nem tekinthető irányadónak, mivel a jelen ügyben a vagyonsökkenés mértéke megállapításra került, a sértetti cég vagyona ténylegesen csökkent, annak mértéke pontosan nem határozható meg, de az bizonyos, hogy az 500 millió forintot nem érte el. Egyéb értékhatárnak, valamint ezen belül a pontosabb összeg meghatározásának a csődbűncselekmény megvalósulása és minősítése tekintetében nincsen jelentősége.

[19] A Legfőbb Ügyészség szerint a felülvizsgálati indítvány kizárólag az ingatlanok és a termelő berendezések bérbeadásával összefüggő vagyonsökkenés kapcsán hivatkozik a szándékosság hiányára, az ügyben azonban a hitelezői követelések kielégítésének megghiúsításához vezető vagyonsökkenés több, egymástól elkülönülő jogügyletből tevődött össze. Ilyennek tekinthető az ingatlanok és a termelő berendezések ellenszolgáltatás nélküli bérbeadása, az ingatlanoknak az elérhetőhöz képest alacsony áron történő értékesítése, egyéb eszközök értékesítése is. Az elsőfokú ítélet [488]-[489] bekezdésében a bíróság kifejtette, hogy az I. rendű terhelt felelőssége a II. rendű terhelt által okozott teljes vagyonsökkenésében megállapítható, mert az I. rendű terhelt eltervezett, szándékos magatartása tette lehetővé a II. rendű terheltnek a vagyonsökkenést. Mindezekből következik, hogy abban az esetben is, ha a felülvizsgálati indítvány érvei szerint az ingatlanok és a termelő berendezések bérbeadásának kapcsán kifejtettek helytállóak lennének, a többi részecselekményre figyelemmel ez a bűnösség megállapítása és a minősítés szempontjából jelentőséggel nem bírna. Kifejtette ugyanakkor, hogy a BH 1995.718. számon közzétett eseti döntéstől való eltérés a BH 2022.320. számon közzétett határozatban foglaltakra figyelemmel egyébként sem valósíthatja meg a Be. 648. § d) pontja szerinti felülvizsgálati okot, de az az egyenértékűség és visszterhesség elvét megköveteli ebben az esetben is. A Legfőbb Ügyészség szerint a telephely biztonsági őrzése nem azonos az állagmegórással, ettől a rendeltetésszerű és biztonságos működés szinten tartása korántsem biztosított. A Pfv.VI.21.969/2012. számú ügyben hozott kúriai határozat pedig egy olyan esetre vonatkozik, amikor a bíróság az érvénytelen szerződést a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánítja a korábbi Polgári Törvénykönyv rendelkezése alapján akkor, amikor a szerződéskötés előtt fennálló helyzetet már nem lehet visszaállítani. Az eseti döntés azt rendezi, hogy ilyen esetben a bíróságnak arról kell gondoskodnia, hogy ennek során ne maradjon ellenszolgáltatás nélküli szolgáltatás. A szolgáltatás értékegyensúlyát csak akkor kell vizsgálnia, ha az érvénytelenségi ok a szolgáltatások értékegyensúlyának hiányára visszavezethető. A hivatkozott döntés egyrészt csak arra az esetre vonatkozna, ha a bíróság az érintett bérleti szerződést hatályossá nyilvánította volna, ezzel kapcsolatban pedig az irányadó tényállásban nincs ténymegállapítás. Másrészt a határozatból az is következik, hogy érvényes szerződés esetén is lehet a szolgáltatások értéke között aránytalanság, ami pedig a Btk. 404. § (1) bekezdés c) pontja szerinti, az észszerű gazdálkodás követelményeivel ellentétes vagyonsökkenés megállapíthatóságának alapjául szolgálhat. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy ez a konstrukció azt eredményezte, hogy a sértett cégnek a bérleti szerződésből bérleti díj hiányában nem keletkezett olyan bevétele, amely a hitelezői igények kielégítésének

alapjául szolgált volna. Hivatkozott a másodfokú ítélet [13] bekezdésében írt tényállás-kiegészítésre, mely szerint az I. rendű terhelt által kitalált és előbb tanú²nak, majd tanú¹nek felvázolt megoldási javaslattal az I. rendű terhelt célja éppen az volt, hogy az üzem további működtetéséből származó nyereséget a tartozások rendezése nélkül szerezze meg az általuk létrehozandó új gazdasági társaság.

[20] Az I. rendű terhelt felbujtói tevékenysége körében kifejtette, hogy egyrészt a felbujtó felelőssége nem függ attól, hogy a tettetést felelősségre vonták-e vagy sem, másrészt a másodfokú ítélet [14] bekezdésében írtak szerint az I. rendű terhelt által felvázolt megoldási javaslat vonatkozásában tanú² az ügylet csalárd, a hitelezők kijátszására, megkárosítására irányadó jellegét illetően nem volt tévedésben. Emellett az I. rendű terhelt a vagyonsökkenésben közreműködő II. rendű terhelt által megvalósított csődbűncselekménynek a bűnsegédjeként is eljár, ahogy erre az elsőfokú bíróság utalt.

[21] A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint az eljárás észszerű időn belül történő befejezésére vonatkozó kötelezettség megsértésére irányuló kifogás felülvizsgálati okot nem valósít meg, ahogy a szakértő kirendelésének elutasításával összefüggő indítvány sem, ezért a felülvizsgálati indítvány e tekintetben a törvényben kizárt. A felülvizsgálati eljárásban önmagában a büntetés-kiszabási körülmények értékelésének mikéntje nem vizsgálható, erre figyelemmel nem képezheti a rendkívüli jogorvoslati eljárásban vizsgálat tárgyát, hogy az eljárás elhúzódását a büntetés tartalmának meghatározásakor mennyiben vették figyelembe.

[22] Az ügyészség szerint a korrupciós cselekmény körében a felülvizsgálati indítvány az irányadó tényállással ellentétesen hivatkozott arra, hogy az I. rendű terhelt 2009-ben nem állította azt, hogy hivatalos személyt befolyásol és ezáltal jogtalan előnyt kér. Az irányadó tényállásból az következik, hogy az I. rendű terheltnek a hivatalos személy befolyásolása végett történő jogtalan előny kérése két személy felé, két pénzösszeget érintően történt.

[23] A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványban szereplő, a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott eljárási szabálysértésre történő hivatkozással kapcsolatban előadta, hogy a felülvizsgálati indítvány nem vitatta, hogy a terhelt érdekében a nyomozás során védők jártak el mindkét, a bírósági szakban egyesített ügy esetében. Nem hivatkozott arra sem, hogy lett volna olyan tárgyalás, amelyen az I. rendű terheltet ne képviselte volna védő. Utalt arra, hogy a Be. 44. §-ában foglalt kötelező védői részvétel nem kizárólag az annak alapját képező egyik vagy másik bűncselekményre vonatkozik, hanem magára az eljárásra. Nem helytálló az a hivatkozás, hogy a befolyással üzérkedés büntette miatt nem képviselte védő az I. rendű terheltet, mivel ezt a képviseletet a tárgyalási jegyzőkönyvek alapján képviselő¹ mindkét tényállási pontra, mindkét cselekményre vonatkozóan ellátta. A bírósági eljárás során sem az I. rendű terhelt, sem a védője nem hivatkozott arra, hogy a védői meghatalmazás kizárólag a csődbűncselekményre vonatkozna. Amennyiben a felülvizsgálati indítvány e körben helytálló lenne, ebből az következne, hogy a járásbíróságnak kizárólag a korrupciós cselekmény miatt emelt vád tekintetében védőt kellett volna kirendelnie azt követően, hogy az egyesítés előtt eljáró ügyvédet később az eljárásból kizárta. Ez azt eredményezte volna, hogy az egyesített ügyben az I. rendű terhelt védelmét egyszerre két védő látta volna el a tárgyaláson: a kirendelt védő a korrupciós cselekményt érintő ügyrészben, míg képviselő¹ védő a csődbűncselekmény büntetése vonatkozó részében. Ezáltal a védői feladatok ellátása fel nem oldható akadályokba ütközött volna, hiszen az elsőfokú ítélet ellen képviselő¹ védő kizárólag a csődbűncselekmény büntetése vonatkozó ítéleti rendelkezések ellen élhetett volna fellebbezéssel. Mivel a bíróság az I. rendű terhelt terhére rótt két bűncselekmény miatt halmazati büntetést szabott ki, annak bűncselekményekre történő felosztása az ügyben nem értelmezhető, így kétséges, hogy a meghatalmazott védő a kiszabott büntetést mennyiben sérelmezhetne volna, ha az eljárásra

jogosultságát csak az egyik vád tárgyát képező bűncselekményre tekintettel tartaná a bíróság fennállónak.

[24] Hivatkozott emellett arra, hogy az ügyben egyidőben a kirendelt és meghatalmazott védő eljárása relatív eljárási szabálysértést is jelentene (EBH 2000.294.).

[25] A Legfőbb Ügyészség szerint a Be. 445. § (4) bekezdésére tekintettel a meghatalmazás hatálya, ha a meghatalmazásból más nem tűnik ki, a büntetőeljárás jogerős befejezéséig tart, valamint kiterjed az e jogszabályban felsorolt rendkívüli jogorvoslatokra is. A Be. 46. § (1) bekezdése akként fogalmaz, hogy a bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság akkor határoz védő kirendeléséről, ha a büntetőeljárásban védő részvétele kötelező és a terheltnek nincs meghatalmazott védője. Az ügyek egyesítésére figyelemmel egyetlen eljárást folytatott le a bíróság, ezért az I. rendű terheltnek a csődbűncselekmény büntette tekintetében meghatalmazással rendelkező védője a bűnügyek egyesítését követően a terhelt védelmét – annak egyetértése mellett – valamennyi, a két vádirat tárgyát képező cselekmény tekintetében ellátta, így a Be. 608. § (1) bekezdésének d) pontja szerinti eljárási szabálysértés megállapítása kizárt.

[26] A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint az eljárási pozíció az eljárás tárgyát képező több bűncselekmény tekintetében osztatlan, függetlenül attól, hogy a több bűncselekmény eredetileg egyetlen vád tárgyát képezte-e, vagy a több vádirat alapján külön-külön megindult bűnügyek egyesítésére került sor. Ehhez hasonlóan tartotta a bűnügyek egyesítése esetén az arról döntő bíróság mellett működő ügyészség vádképviseleti jogosultságát, amely külön kijelölés nélkül is kiterjed arra az egyesítésre érintett vádiratra is, amelyet eredetileg más bíróságra nyújtott be.

[27] A Legfőbb Ügyészség előadta, hogy a felülvizsgálati indítványban e körben hivatkozott eseti döntések más eljárásjogi helyzetre vonatkoznak. Az I. rendű terhelt ügyében minden eljárási cselekményen jelen volt legalább az egyik védője, emiatt az I. rendű terhelt hatékony védelemhez való joga nem sérült az alapügyben lefolytatott eljárás során.

[28] A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint az eljárás adatai alapján az ügyben a Be. 649. § (2) bekezdésben meghatározott egyéb eljárási szabálysértés sem volt megállapítható.

[29] Mindezekre figyelemmel indítványozta, hogy a Kúria a Be. 662. § (1) bekezdés alapján, a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen a felülvizsgálati indítvánnyal támadott ítéleteket az I. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.

[30] 4. Az I. rendű terhelt védője a Legfőbb Ügyészség átiratával kapcsolatosan tett észrevételében hivatkozott arra, hogy az alapügyben eljáró bíróságnak fel kellett volna hívnia képviselői védőt, hogy joghatályos formában nyilatkozzanak arra az I. rendű terhelttel együtt, hogy akár jogi képviselői kizárása előtt vagy azt követően a védelmet a befolyással üzérkedés büntette vonatkozásában is ellátja-e képviselői ügyvéd. Ezt a problémakört észlelte a járásbíróság is, hiszen az ügyben szükség volt képviselői meghatalmazására is. Emellett hivatkozott arra, hogy mivel képviselői ügyvédnek a befolyással üzérkedés büntette miatt indult B.4695/2016. számú ügyben nem volt meghatalmazása, és az egyesítést követően a meghatalmazásával érintett B.254/2017. számú ügy megszűnt, erre figyelemmel az egyesítést követően már egyáltalán nem volt meghatalmazása a B.4695/2016. számú ügyben.

[31] Az I. rendű terhelt a Legfőbb Ügyészség átiratára előterjesztett észrevételében hivatkozott a Kúria Bfv.I.370/2024/6. sorszámú végzésére és kifejtette, hogy a 2017. december 1-jén megtartott bírósági tárgyaláson a 3.B.4695/2016. számú ügyben jogi képviselői ügyvéd járt el. A védő ugyanakkor nem vitatottan korábban egyéb érdekelt tanú segítője volt írásbeli meghatalmazás alapján, amely 2017. november 30-án került visszavonásra. Ekkor még külön ügyszámon volt folyamatban a csődbüntettel kapcsolatos eljárás 3.B.254/2017. ügyszám alatt. A tanút érintő ügyvédi meghatalmazás miatt 2021.

február 19-én a Szegedi Járásbíróság kizárta jogi képviselőt ügyvédet az eljárásból. A két időpont között 10 bírósági tárgyalás volt megtartva úgy, hogy az azon eljáró képviselő, illetve a helyettes ügyvédek nem rendelkeztek írásbeli ügyvédi meghatalmazással a 3.B.4695/2016. számú ügyben, mivel képviselőnek kizárólag a 3.B.254/2017. számú ügyben volt meghatalmazása.

[32] Az indítványozó álláspontja szerint az ügyvédi meghatalmazás kizárólag írásban jöhet létre, szóban nem adható, ezért nem releváns álláspontja szerint az, hogy védők jártak el mindkét, bírósági szakban egyesített ügy esetén. Hivatkozott továbbá arra, hogy a 2018. október 1-jén megtartott tárgyaláson járásbírósági felszólításra szóban kapott meghatalmazást képviselő védő. Amennyiben a korábbiakban jogszerű írásbeli meghatalmazással rendelkezett volna képviselő, nem került volna sor a járásbíróság felhívására, mely szerint szükség van az ő meghatalmazására jogi képviselő távolléte miatt. Az ügyvédi törvény egyértelműen tartalmazza, hogy szabályos ügyvédi meghatalmazás, megbízás csak írásban keletkezhet. Előadta, hogy az egyesítést követően az ügyszám B.4695/2016. maradt, amely ügyben nem volt írásbeli meghatalmazása képviselőnek. Ezen tényt egyébként az elsőfokú ítélet ellen benyújtott fellebbezésben a terhelt új jogi képviselője is már sérelmezte, amelyet a másodfokon eljáró törvényszék nem vett figyelembe és nem is bírálta el. Mindezekre tekintettel álláspontja szerint a 2018. október 1-jét követő összes tárgyalás jogszerű védelem hiányában lett megtartva, függetlenül attól, hogy mindig jelen volt ügyvéd, ezen ügyvédek ugyanis nem rendelkeztek jogszerű, írásbeli meghatalmazással.

[33] Álláspontja szerint abszolút eljárási szabálysértés az, ha nincs írásbeli ügyvédi meghatalmazás. Kifejtette továbbá, hogy nem állja meg a helyét a Legfőbb Ügyészségnek az ügyészségre vonatkozó hivatkozása, mivel az ügyészség nem írásbeli meghatalmazás alapján képviseli vádhatóságként a Magyar Államot, hanem jogszabály alapján jár el, nincs szükség a közhatalmi funkció gyakorlása esetén a külön meghatalmazásra. Ennek értelmezése nem helyes, mivel az ügyész és az ügyvéd pozíciójának keletkezése nem azonos. Az I. rendű terhelt észrevételében hivatkozott az Alkotmánybíróság 25/2023. (XII.5.) számú határozatára is. Összegzett álláspontja szerint, mivel a B.4695/2016. számú ügyben eljáró, írásbeli ügyvédi meghatalmazással kizárólagosan rendelkező jogi képviselő korábbi tanúsegítő mivolta miatt kizárásra került, más ügyvéd pedig szabályos írásbeli ügyvédi meghatalmazással nem rendelkezett, ezért a terheltnek a Be.-ben meghatározott módon szabályszerű védője nem volt, így a bíróság abszolút eljárási szabálysértést követett el, amely hatályon kívül helyezési ok.

[34] A felülvizsgálati indítvány II. pontjával összefüggésben észrevételében az I. rendű terhelt hivatkozott arra, hogy mindenképpen igazságügyi szakértő által kellett volna megállapítani, hogy mekkora értéket képvisel a sértett társaság vagyona és a vagyonsökkenés mértéke. Véleménye szerint, mivel a vagyonsökkenés mértéke nem állapítható meg, ezért a kár adott esetben az értékesítés időpontjában megállapított vagyoni értékhez képest akár nulla is lehet. Álláspontja szerint ez esetben viszont nem valósul meg a bűncselekmény. E körben hivatkozott a Be. 7. § (4) bekezdésében foglaltakra, mely szerint a kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére. Amennyiben a vagyonsökkenés pontos értékét nem lehet megállapítani, úgy a pontos érték nem bizonyított tény. A vagyonsökkenés pontos értékének megállapítása szakkérdés, amelyről a bíróság következtetések alapján nem dönthet. Állította, hogy sem az első-, sem a másodfokú ítéletben megállapított tényállás alapján nem tanúsított olyan magatartást, amelynek következtében a hitelezői igények kielégítési aránya kisebb lett. Az ő magatartása a felszámolás jogerős elrendelésével, vagyis 2009. június 9-ét megelőzően lezárult, a vagyon értékesítésére vonatkozó pályázat pedig 2010. évben került kiírásra, az ingatlanokra vonatkozó szerződés 2011. évben kötött meg. Álláspontja szerint felülvizsgálati ok az, hogy szakkérdésben kizárólag szakértő dönthet.

[35] A felülvizsgálati indítvány III. pontjával összefüggésben arra hivatkozott, hogy a szándékosságot megalapozó megállapítást kizárólag a bérbeadással összefüggésben tett a bíróság. Állította, hogy semmilyen formában nem vett részt az ingatlanok, egyéb eszközök alacsonyabb áron történő értékesítésében, pályázat kiírásában, lebonyolításában, eladási érték meghatározásában, nyertes személyek megjelölésében; ezért magatartása kizárólag az ingatlanokra vonatkozó adásvételi szerződés, illetőleg a bérbeadás tekintetében vizsgálható; az ő felbujtói, bűnsegédi pozícióját is kizárólag a bérleti szerződés alapján kell vizsgálni. A felülvizsgálati indítványban foglaltakkal egyező tartalommal hivatkozott a BH 1995.78. számon közzétett döntésre, valamint a Kúria Pfv.VI.21969/2012. számú határozatára.

[36] A felülvizsgálati indítvány IV. pontjával kapcsolatosan kifejtette, hogy álláspontja szerint a másodfokú bíróság ítélete ütközik a 2/2017. (II.10.) AB határozattal, mert az ítélet indokolása nem tartalmazza, hogy a büntetés enyhítése az eljárás elhúzódása miatt történt, és a büntetés enyhítésének mértékét sem. Hivatkozott a Kúria Bfv.II.34/2024/15. számú határozatára abban a tekintetben, hogy az eljárás elhúzódása és az időmúlás nem azonos fogalmak, ekként a büntetés kiszabása körében is külön-külön vizsgálandók és értékelendők.

[37] Észrevételében az I. rendű terhelt a felülvizsgálati indítvány V. pontjában foglaltakkal összefüggésben tanú⁴, tanúl és egyéb érdekelt¹ vallomásának értékelésével lényegében vitatta a tényállásban foglalt egyes ténymegállapításokat: állította, hogy 2009. év végéig nem történhetett semmilyen teljesítés az állítólagos előnykérés vonatkozásában, míg a második jogtalan előnykérés esetében kizárólag tanúl ellentmondásos és szavahihetetlen vallomása áll terhelő bizonyítékként.

[38] A felülvizsgálati indítvány VI. pontjában kifejtettekkel kapcsolatosan előadta, hogy az I. rendű terhelt által felvázolt megoldási javaslat nem a hitelező kijátszására irányult. Hivatkozott arra, hogy tanú¹³ tekintetében nem követett el felbujtói magatartást, mivel abban az esetben lehet elkövetni szándékosan a felbujtást, ha a tettes szintén szándékosan követi el a bűncselekményt.

[39] **III.** Az I. rendű terhelt és védője felülvizsgálati indítványa a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatti részében kizárt, az eljárási szabálysértés miatti részében pedig alaptalan.

[40] 1. A Be. 648. §-a szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen

a) a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt

b) eljárási szabálysértés miatt

c) az Alkotmánybíróság vagy nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv határozata alapján

d) a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától való eltérés esetén van helye.

[41] A felülvizsgálat okait a Be. 649. §-a tételesen felsorolja. Olyan eljárási vagy anyagi jogi szabály megsértésére, illetve egyéb olyan okra hivatkozással, amely a felülvizsgálat törvényben meghatározott okai között felsorolásra nem került, felülvizsgálati indítvány előterjesztésének nincs helye.

[42] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerint eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát a 607. § (1) bekezdés b) pontjában, vagy a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[43] A Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjára figyelemmel feltétlen hatályon kívül helyezési okot valósít meg, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező.

[44] A Be. 649. § (6) bekezdése alapján a Kúria a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától való eltérés esetén felülvizsgálati indítvány akkor terjeszthető elő, ha az eltérés a büntető anyagi jog szabályainak (1) bekezdésben meghatározott megsértését eredményezte, vagy a (2) bekezdésben meghatározott eljárási szabálysértést eredményezett.

[45] A Be. 649. § (3) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság határozata alapján felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha az Alkotmánybíróság a jogerős ügydöntő határozattal befejezett büntetőeljárás felülvizsgálatát rendelte el.

[46] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pontja aa) alpontja értelmében a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét.

[47] A Be. 651. § (2) bekezdés b) és c) pontjára figyelemmel a terhelt javára maga a terhelt és a védő is terjeszthet elő felülvizsgálati indítványt a Be. 652. § (4) bekezdésére figyelemmel határidő nélkül.

[48] A Kúria 1/2021. számú BJE határozata szerint az eljárási szabálysértés [Be. 649. § (2) bekezdés] miatt előterjesztett felülvizsgálati indítványnak nincs iránya, ebből következően azt a terhelt terhére előterjesztettnek nem lehet figyelembe venni.

[49] A terhelt és a védő a büntetőeljárási törvény alapján csak a terhelt javára terjeszthet elő felülvizsgálati indítványt.

[50] A Be. 652. § (1) bekezdése kimondja, hogy a felülvizsgálati indítványban meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati indítvány irányul, valamint az indítvány előterjesztésének okát és célját. A 649. § (6) bekezdése esetén meg kell jelölni a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatát és annak azt a részét, amelytől a felülvizsgálattal támadott ügydöntő határozat eltér.

[51] A Be. 659. § (5) bekezdése szerint a Kúria a jogerős ügydöntő határozatot – a (6) bekezdésben meghatározott kivétellel – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül.

[52] A Be. 659. § (6) bekezdésére figyelemmel ugyanakkor a Kúria a megtámadott határozatot a 649. § (2) bekezdése alapján akkor is felülbírálja, ha az indítványt nem ebből az okból nyújtották be.

[53] A Be. 659. § (7) bekezdése alapján a felülvizsgálati indítványnak nincs halasztó hatálya, a Kúria azonban az indítvány elbírálásáig a jogerős ügydöntő határozatban kiszabott büntetés vagy alkalmazott intézkedés végrehajtását, illetve a jogerős ügydöntő határozatban foglaltak teljesítését felfüggesztheti vagy félbeszakíthatja.

[54] A Kúria az I. rendű terhelt és védője által az I. rendű terhelt javára benyújtott felülvizsgálati indítványt ezen törvényi keretek között, a felülvizsgálati indítványban írtakat a törvényben meghatározott felülvizsgálati okoknak megfeleltetve bírálta el. A Kúria elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felülvizsgálati indítvány alapján van-e helye felülvizsgálati eljárás lefolytatásának, az abban megjelölt okok és indokok mely felülvizsgálati oknak és milyen alapon feleltethetők meg.

[55] A felülvizsgálat a Be. XC. fejezetében szabályozott rendkívüli jogorvoslat, amelynek kizárólag a törvényben meghatározott felülvizsgálati okok megjelölése mellett, azok fennállása esetén, a törvényben meghatározott feltételek és korlátok mellett van helye.

[56] A Be. 650. § (2) bekezdése kimondja, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható. A Be. 659. § (1) bekezdése pedig ugyanezen okból úgy rendelkezik, hogy a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a

felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[57] A felülvizsgálati indítványban az irányadó tényálláshoz kötöttség olyannyira szigorú szabály, hogy a büntető anyagi jog szabályainak megsértése az alapeljárásban megállapított tényállás alapján lenne elbírálható abban az esetben is, ha a tényállás hiányos, nem kellően felderített és ellentétes az iratok tartalmával (BH 2004.102.), vagy más megfogalmazásban: az alapügyben megállapított tényállás az irányadó, függetlenül attól, hogy az adott tényállás megalapozott-e vagy sem (Kúria Bfv.I.415/2016/7. számú, BH 2016.264. szám alatt közzétett határozata, Kúria Bfv.II.1441/2022/7. számú határozat).

[58] A tényálláshoz kötöttségre figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban a jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével, az abban foglalt tényekkel összhangban álló tények alapján vizsgálható. A bűnösség megállapítását, illetőleg a cselekmény minősítését is az irányadó jogerős ügydöntő határozat alapján kell vizsgálni. A felülvizsgálati indítvány önmagában a felülvizsgálat törvényben meghatározott okának megjelölése mellett sem alapozható az irányadó tényállás támadására, az ott megállapított tényekkel ellentétes tények állítására. Az ilyen felülvizsgálati indítvány alapján felülvizsgálati eljárás lefolytatása törvényben kizárt.

[59] A felülvizsgálat során irányadó jogerős ítéleti ténymegállapítás része a másodfokú bíróság által helyesbített vagy kiegészített tényállás-rész is, ezért az azzal megállapított tények a felülvizsgálat során nem támadhatók (BH 2025.8. számon közzétett Kúria Bfv.II.1233/2023/8. számú határozata). A hivatkozott határozat a Kúria töretlen gyakorlatának megfelelően rögzíti, hogy a tényállás irányadó jellege azt jelenti, hogy a felülvizsgálati eljárásban nem csupán a jogerős ítéletben írt tényállás támadhatatlan, de az a mérlegelő tevékenység is, amely a tényállás megállapítására vezetett. Ebből következően a felülvizsgálat során a felmerült bizonyítékok felülmérlegelésére, az ítéleti tényállás esetleges megalapozatlanságát érintő következtetések levonására, eltérő tényállás megállapítására az eljárási törvény nem biztosít lehetőséget.

[60] A bíróság a vád tárgyát képező múltbeli eseményeket a tárgyaláson lefolytatott bizonyítás során tárja fel. A bizonyítás célját a tényállás alapos és hiánytalan, a valóságnak megfelelő tisztázása képezi [Be. 163. § (2) bekezdés]. A bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességében szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg [Be. 167. § (4) bekezdés].

[61] Az alapügyben hozott jogerős ítéletben rögzített tényállás ekként a bíróság által lefolytatott bizonyítás eredményét rögzíti. Következésképpen, a bizonyítás során beszerzett bizonyítékok bizonyító erejének vitatása a bizonyítás eredményének vitatásával egyenértékű, a bizonyítás eredményének vitatása pedig az irányadó tényállás támadását jelenti {Kúria Bfv.II.1233/2023/8. számú határozat [23], [25] és [26] bekezdés}.

[62] 2. A Kúria megállapította, hogy a felülvizsgálati indítvány a büntető anyagi jogi törvénysértéseket a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállásban szereplő egyes tényektől eltérő tények állítására alapozta, és az ügyben eljáró bíróságok bizonyíték-értékelő és mérlegelő tevékenységet támadta, a felülvizsgálati indítványban megjelölt egyes tanúvallomások eredményének eltérő tény megállapítására vezető értékelését, illetőleg a bizonyítás eredményeként megállapított tények vitatását kifogásolta.

[63] A felülvizsgálati indítvány a törvényben kizárt módon támadta a tényállásban megállapított vagyonsökkenés tényét, mely esetben részben magát a megállapítást, részben a megállapításhoz vezető bizonyítási eljárás hiányosságát, a szakértői bizonyítás elmaradását kifogásolta a Be. 7. § (4) bekezdésére történő hivatkozással. Figyelemmel arra, hogy az irányadó tényállás tartalmazza a vagyonsökkenés tényét és – a büntetőjogi felelősség

elbírálásához szükséges keretben – annak mértékét, ezért annak támadása a bizonyítás hiányosságának, így a tényállás részleges megalapozatlanságának állítására figyelemmel is a törvényben kizárt.

[64] A felülvizsgálati indítvány az I. rendű terhelt bűnösségét a szándékosság hiánya miatt vitató részében ugyancsak kizárt, mivel e körben a felülvizsgálati indítvány ellentétes az I. rendű terhelt tudattartalmára vonatkozóan a tényállásban megállapított tudati tényekkel, mivel az a tanúvallomások eltérő értékelésén és ezek alapján eltérő tények megállapításán alapul. A felülvizsgálati indítvány az I. rendű terhelt bűnös tudattartalmának hiányát a tényállás csak egy részében, a bérleti díj szolgáltatásban meghatározott ellenértéke tárgyában állítja, azonban már az ebben a körben tett, az I. rendű terhelt tudattartalmát érintő tényállásban ellentétesek az elsőfokú bíróság által megállapított, és a másodfokú bíróság által kiegészített tényállásban megállapított tudati tényekkel.

[65] A befolyással üzérkedés bűncselekménye esetén a bűnösségnek a tényállási elem hiányára történő alapítása ugyancsak kizárt, mivel az indítvány ezzel összefüggésben az ügyben eljáró bíróságok által értékelt tanúvallomások alapján megállapított, az elkövetési magatartás részét képező tudomásszerzés tényét, annak időpontját vitatja. A bizonyítékok eltérő értékelése alapján a tényállásban foglalttól eltérő tény állítására felülvizsgálati indítvány nem alapozható, a jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapján vizsgálható.

[66] A felülvizsgálati indítvány utalást tartalmaz arra, hogy a vád törvénysértő azért, mert e körben nem tartalmazza az elkövetési magatartást, a cselekmény megvalósításának helyét és idejét, ez azonban valójában szintén a bizonyítékok eltérő értékeléséből eredő eltérő tényállásból levont következtetés. A jogerős ügydöntő határozatban megállapított tények ugyanis tartalmazzák az I. rendű terhelt elkövetési magatartását, a befolyással üzérkedés megvalósulásának idejét és az elkövetés valamennyi olyan körülményét, amely alkalmas a cselekmény büntetőjogi értékelésére, és ezek a tények megfelelnek a tettazonosság keretein belül a vádban foglalt cselekmények leírásának. A felülvizsgálati indítvány lényegében e körben is az irányadó tényállástól eltérő tény (annak hiánya) állítására alapozza a jogkövetkeztetését, amely törvényben kizárt.

[67] Ugyancsak kizárt a felülvizsgálati indítvány azon hivatkozása, hogy az I. rendű terhelt nem lehet a bűncselekmény felbujtója, mivel a terhelt e körben fennálló tudattartalmát, az I. és II. rendű terheltek ezzel kapcsolatos magatartását az I. rendű terhelt által elérni kívánt céllal együtt a tényállás tartalmazza.

[68] 3. A Kúria ezzel összefüggésben szükségesnek tartja a határozat ezen részében kifejteni, hogy a védő által a Be. 648. § d) pontjára, illetve 649. § (6) bekezdésére történő hivatkozása valójában nem helytálló, mivel a felülvizsgálati indítvány nem azt sérelmezi, hogy az ügyben eljáró bíróságok a hivatkozott kúriai határozatoktól eltérően foglaltak állást egy anyagi vagy eljárásjogi kérdésben, hanem lényegében azt állítja, hogy az eljáró bíróságok az ezen határozatokban foglaltakat megsértették.

[69] A közzétett bírósági határozattól való eltérésen alapuló felülvizsgálat mindig két felülvizsgálati ok egyidejű megvalósulását feltételezi. Ebből következik, hogy ha a közzétett határozattól való eltérésre való hivatkozás nem alapos, az állított anyagi vagy eljárásjogi törvénysértés önmagában alapozza meg a felülvizsgálatot (BH 2022.320.I.).

[70] A Be. 648. § (5) bekezdésében és 649. § (6) bekezdésében meghatározott felülvizsgálati ok csak abban az esetben hivatkozható, ha a támadott határozat a Kúria 2012. január 1. után hozott és a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától jogkérdésben eltért és ez az eltérés okozta az anyagi jogi vagy eljárásjogi szabálysértést, feltéve, hogy ez utóbbi anyagi vagy eljárásjogi szabálysértés a Be. 649. § (1) vagy (2)

bekezdésében felülvizsgálati okként szabályozott törvénysértés. Amennyiben a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozat a Be. 649. § (1) bekezdésében meghatározott anyagi jogi, illetve (2) bekezdésében meghatározott eljárásjogi szabálysértést tartalmaz, de ez nem a Kúria Bírószági Határozatok Gyűjteményében közzétett, az adott jogkérdésben irányadó jogértelmezéstől eltérő jogértelmezés alapján született, hanem csak az érintett anyagi vagy eljárásjogi jogszabály megsértéséből fakad, úgy a felülvizsgálat okának a Be. 648. § a) pontjában és 649. § (1) bekezdésében megjelölt anyagi jogi jogszabálysértésre alapított, illetve a Be. 648. § b) pontjában és 649. § (2) bekezdésében meghatározott eljárásjogi jogszabálysértésre alapított felülvizsgálati okot kell tekinteni. Ebben az esetben a felülvizsgálattal támadott határozatok a felülvizsgálati indítványban foglalt jogi érvelés alátámasztására szolgáló hivatkozásnak tekintendők.

[71] A Kúria Bírószági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától való eltérésre alapított felülvizsgálati okra történő hivatkozásnak emellett csak az alábbi feltételek együttes fennállása esetén van lehetőség:

- a felülvizsgálati indítvánnyal támadott jogerős ügydöntő határozatot a bíróság 2020. július 1-jén vagy azt követően hozta,
- a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozattól való eltérést megalapozó határozatot a Kúria hozta és az 2012. január 1. napját követően a Bírószági Határozatok Gyűjteményében közzétételre került,
- valamint a felülvizsgálati indítvány tartalmazza annak megjelölését, hogy az állított eltérés a büntető anyagi jog mely szabályának 649. § (1) bekezdésében meghatározott megsértését eredményezte, vagy a 649. § (2) bekezdésében meghatározott mely eljárási szabálysértést eredményezett.

[72] Amennyiben ezen feltételek közül bármelyik hiányzik, a felülvizsgálati indítvány alapján felülvizsgálati eljárás lefolytatása kizárt (BH 2022.289. számon közzétett Kúria Bfv.I.1354/2021/7. számú határozata).

[73] Mindezekre figyelemmel a Kúria megállapította, hogy a felülvizsgálati indítványban szereplő döntések közül a BH 1995.718. számon megjelölt határozat nem felel meg a feltételeknek, a Bfv.III.744/2016/7. számú határozat pedig bár megjelölésre került, de a felülvizsgálati indítvány az eltérő tartalmi vonatkozásai tekintetében nem tartalmazott indokolást.

[74] A Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában foglalt felülvizsgálati okhoz kapcsolódik a BH 2014.204., a Bfv.II.573/2022/10. számú és a Bfv.I.794/2022/16. számú határozat felhívása.

[75] A felülvizsgálati indítvány a Be. 649. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott büntető anyagi jogi jogszabálysértéssel összefüggésben a BH 2018.11., a Pfv.VI.21.969/2012., a BH 2021.323., a BH 2021.280., a Bfv.III.907/2016/6. számú, a Bfv.II.538/2021/7., a Bfv.III.1098/2021/12. és a Bfv.III.789/2012/15. számú és a BH 2015.718. számon közzétett határozatokra hivatkozott.

[76] A Kúria az ezen döntések tartalmát jelen határozatban az érintett – nem kizárt – felülvizsgálati ok körében vizsgálta.

[77] 4. A felülvizsgálati indítvány kizárt abban a részében is, amelyben a Be. 648. § c) pontjában, illetve a 649. § (3) bekezdésében megjelölt felülvizsgálati okra hivatkozással az Alkotmánybíróság 2/2017. (II.10.) AB határozatában foglaltaknak a megsértését kifogásolja.

[78] A Be. 649. § (3) bekezdésében meghatározott felülvizsgálati ok kizárólag abban az esetben állapítható meg, ha az Alkotmánybíróság az érintett ügyben hozott olyan határozatot, amely a jogerős ügydöntő határozattal befejezett büntetőeljárás felülvizsgálatát rendelte el.

Jelen ügyben ilyen alkotmánybíróági határozat nem született, erre a felülvizsgálati indítvány sem hivatkozott.

[79] A 2/2017. (II.10.) AB határozat nem rendelte el jelen ügyben a jogerős ügydöntő határozattal befejezett büntetőeljárás felülvizsgálatát. Az I. rendű terhelt és védője az alkotmánybíróági határozatra utalással lényegében az indokolási kötelezettség részleges megsértését sérelmezte, ami nem felülvizsgálati ok. A felülvizsgálati indítvány arra hivatkozik, hogy a másodfokú bíróság elmulasztotta az Alkotmánybíróóság hivatkozott határozatában meghatározottak szerint értékelni az eljárás elhúzódását olyan módon, hogy nem határozta meg azt, hogy erre tekintettel az egyébként irányadónak tartott büntetéshez képest milyen mértékben szabta ki a büntetést. Az indokolási kötelezettség megsértése a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjára figyelemmel a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján csak akkor felülvizsgálati ok, ha az ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes (Kúria Bfv.III.1567/2018/5., közzé téve BH 2019.261.). Az indokolási kötelezettség megsértése akkor eredményez felülvizsgálatot is megalapozó eljárási szabálysértést, ha a támadott határozat indokolása tény- vagy jogkérdés kapcsán olyan mértékben hiányos, hogy abból nem állapítható meg, mire alapozta a bíróság a döntését (BH 2010.117.). Szintén az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezéséhez vezet, ha a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése vagy a büntetés kiszabása tekintetében az indokolás a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes (Kúria Bfv.777/2020/9. számú határozata, közzétéve BH 2021.193). Ezt azonban maga a felülvizsgálati indítvány sem állítja.

[80] A 56. számú BK véleményben foglaltakra történő hivatkozással kapcsolatosan a Kúria megállapítja, hogy az állandóan követett gyakorlatára figyelemmel önmagában a büntetés-kiszabás felülvizsgálati indítványban nem támadható.

[81] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont II. fordulat ba) alpontjában megjelöltek szerinti büntető anyagi jog szabályainak megsértésén kizárólag a Btk. kógens, mérlegelést nem tűrő rendelkezésének megsértése értendő. A törvényes keretek között kiszabott büntetés felülvizsgálati eljárásban nem sérelmezhető azon az alapon, hogy a Btk. 80. §-ában meghatározott büntetés-kiszabási elvek megsértése folytán túl súlyos vagy túl enyhe. A felülvizsgálat keretében a jogerős határozatban megállapított büntetés önmagában nem, hanem csak akkor támadható, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése vagy más anyagi jogi jogszabály sérelme miatt szabtak ki törvénysértő büntetést vagy alkalmaztak törvénysértő intézkedést. A büntetés törvényessége kérdésében csak akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a kiszabott büntetés, illetve annak neme és mértéke a Btk. valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik (Kúria Bfv.I.1191/2023/2.).

[82] A büntetés céljára vonatkozó, valamint a büntetés kiszabásának elveit tartalmazó anyagi jogi rendelkezések esetleges megsértése azonban a felülvizsgálatot nem alapozza meg, ezek ugyanis nem olyan rendelkezések, amelyek nem tűrnek mérlegelést. Így nem vizsgálható az sem, hogy a bíróságok a büntetés kiszabása során az enyhítő és súlyosító körülményeket miként vették figyelembe (BH 2016.74.II.).

[83] Az I. rendű terhelt a 2/2017. (II.10.) AB határozattal kapcsolatos érvelést kiegészítette a Kúria Bhar.II.34/2024/15. számú határozatára történő hivatkozással. A határozat azon megállapítását emelte ki az I. rendű terhelt, hogy az eljárás elhúzódása és az időmúlás nem azonos fogalmak, ekként a büntetés kiszabása körében is külön-külön vizsgálandók és értékelendők. A hivatkozott határozat ezen megállapítása helytálló, azonban a büntetés-kiszabás vizsgálata önmagában, ezt megalapozó felülvizsgálati ok nélkül a korábban kifejtettek felülvizsgálat alapjául nem szolgálhat.

[84] 5. Az I. rendű terhelt és védője felülvizsgálati indítványában elsődlegesen a jogerős ügydöntő határozat Be. 662. § (2) bekezdése alapján történő megváltoztatását és az I. rendű

terhelt felmentését kérte, és csak másodlagosan indítványozta a Be. 663. § (1) bekezdés b) pontjára történő hivatkozással az első- és másodfokú bíróság határozatának hatályon kívül helyezését, valamint az ügyben eljáró elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására történő utasítását. A felülvizsgálati indítványban hivatkozott, a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában foglalt hatályon kívül helyezési ok, mint feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés azonban megelőzi az anyagi jogi törvénysértés vizsgálatát.

[85] Az ügy iratai alapján megállapítható, hogy az I. rendű terhelt védelmében a felülvizsgálati indítvánnyal sérelmezett elsőfokú eljárásban – de egyébként a másodfokú eljárásban is – végig általa meghatalmazott védő járt el, a felülvizsgálati indítványban megjelölt tárgyalásokon meghatalmazott védő vagy annak helyettese vett részt. A felülvizsgálati indítvány önmagában nem a védő jelenlétének hiányát állította, hanem arra hivatkozott, hogy az ügyvédi megbízási szerződésre, illetve meghatalmazásra vonatkozó alakisági követelmények hiányában – az eljárással érintett egyik bűncselekmény tekintetében írásbeli meghatalmazással nem, csak szóbeli meghatalmazással rendelkező – ügyvéd eljárása során az alakiság megsértése miatt nem tekinthető védőnek, ekként úgy kell tekinteni, hogy a tárgyaláson védő nem vett részt.

[86] A felülvizsgálati indítvány e tekintetben alaptalan, a hivatkozott, alakisággal kapcsolatos szabály megsértése felülvizsgálati okot nem valósít meg.

[87] A felülvizsgálati indítvány ezen részének lényege szerint a 2018. október 1-je után megtartott bírósági tárgyalásokon nem volt jelen jogi képviselő ügyvéd, akinek a befolyással üzérkedés bűncselekménye tekintetében írásbeli meghatalmazása volt. A korábban 3.B.4695/2016. számon indult üggyhez a bíróság később egyesítette a csődbűncselekmény miatt B.254/2017. számon indult ügyet, mely büntetőügyben képviselő ügyvéd járt el meghatalmazott védőként, az ő meghatalmazása az egyesítést megelőzően kelt, az írásbeli meghatalmazás a csődbűncselekmény büntette miatti eljárásra vonatkozott. A 2018. október 1. napján megtartott tárgyaláson az I. rendű terhelt a befolyással üzérkedés büntette vonatkozásában szóban meghatalmazta képviselőt a jogi képviselettel, azonban írásbeli ügyvédi meghatalmazás az érintett bűncselekménnyel kapcsolatosan sem aznap, sem később nem jött létre. Hivatkozott az indítvány arra, hogy az Ügyvédi törvény 26. § (1) bekezdés alapján az ügyvédi meghatalmazás csak írásban érvényes, míg a 29. § (1) bekezdése értelmében a megbízási szerződést főszabály szerint írásba kell foglalni, emellett a Ptk. 6:272. §-ára figyelemmel a megbízott nem terjeszkedhet túl a megbízási szerződés keretein.

[88] A Be. 45. § (2) bekezdésére tekintettel a meghatalmazott ügyvéd védőként akkor járhat el, ha – a (3) bekezdésben foglalt kivétellel – eredeti meghatalmazását vagy annak hitelesített másolatát az eljáró bírósághoz, ügyészséghez vagy nyomozó hatósághoz benyújtották. Az I. rendű terhelt és védője emellett hivatkozott arra is, hogy a befolyással üzérkedés miatt indult eljárásban utóbb az eredetileg eljáró védőt, jogi képviselő ügyvédet a Szegedi Járásbíróság az eljárásból 2021. február 19. napján kizárta, ezt követően álláspontjuk szerint az I. rendű vádlottnak meghatalmazott védője sem volt.

[89] A Kúria az ügy iratai alapján a következő releváns tényeket állapította meg:

[90] jogi képviselő ügyvéd az eljárás során védői meghatalmazását megelőzően egyéb érdekelt tanú segítőjeként járt el meghatalmazás alapján, amely meghatalmazást egyéb érdekelt 2017. november 30. napján vont vissza. A 2017. december 1. napján megtartott tárgyaláson jogi képviselő már az I. rendű terhelt védőjeként járt el, írásbeli meghatalmazással a befolyással üzérkedés büntette miatt indult eljárásban. A 2017. december 1. napján tartott tárgyaláson került sor a korábban befolyással üzérkedés miatt indult B.4695/2016. számú ügy és a csődbűncselekmény büntette miatt 3.B.254/2017. számon indult ügy egyesítésére. Megállapítható, hogy később az időközben hatályba lépett 2017. évi XC. törvény védő kizárásra vonatkozó eltérő szabályaira figyelemmel jogi képviselő ügyvédet

2021. február 19-én a Szegedi Járásbíróság az eljárásból, mint védőt kizárta, figyelemmel arra, hogy korábban egyéb érdekeltl a tanú segítőjeként járt el. A Kúria megállapítja, hogy a korábbi eljárási törvény csak azt zárta ki, hogy a tanú segítőjeként eljáró ügyvéd ezzel egyidejűleg nem lehet védő, ennek a feltételnek a korábbi büntetőeljárási törvény hatálya alatt jogi képviselői eljárása megfelelt, az új büntetőeljárási törvény hatályba lépését követően pedig nem képviselte az I. rendű terheltet.

[91] A 2018. október 1-jén megtartott tárgyaláson az egyesített ügyben képviselől járt el az I. rendű terhelt védőjeként. Megállapítható, hogy a tárgyalási jegyzőkönyvben a védő úgy nyilatkozott, hogy az I. rendű terhelt szóban ad meghatalmazást a (helyesen) befolyással üzérkedés büntette miatt ellene folyó eljárásra, az ügyet ismeri. Ezt követően az ügyben egy alkalommal jogi képviseleti meghatalmazás alapján jogi képviselő2, míg a többi alkalommal maga képviselől járt el.

[92] A rendelkezésre álló ügyiratok alapján egyfelől megállapítható, hogy az I. rendű terhelt érdekében valamennyi tárgyaláson védő járt el, aki nem volt az eljárásból kizárva. Másfelől megállapítható az is, hogy az ügyben védőként eljáró ügyvéd az egyesítést megelőzően folyamatban lévő ügyre szóló, abban korábban benyújtott írásbeli meghatalmazás alapján járt el az ügyek egyesítését követően az egyesített ügyben is.

[93] A Kúria állandó gyakorlatára figyelemmel a védő meghatalmazásával, kirendelésével kapcsolatos szabályok esetleges megsértése a védő tárgyalási jelenlétét, a védelem tényét nem kérdőjelezi meg, az azzal kapcsolatos esetleges hiányosságok legfeljebb relatív eljárási szabálysértésként értékelhetők [609. § (1) bekezdés], amelyek azonban a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti felülvizsgálati okot nem képezhetnek, ekként arra tekintettel a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére nincs törvényes alap {BH 2022.231. számon közzétett Kúria Bfv.II.1228/2021/7. számú határozat [28] bekezdés, BH 2018.218. számon közzétett Kúria Bfv.II.1611/2025/5. számú határozat}. A felülvizsgálati indítvány ezen okból ezért alaptalan, mert felülvizsgálati okként csak az vizsgálható, hogy a tárgyaláson az I. rendű terhelt védelmében védő járt-e el, a védelem ellátásával kapcsolatos minden más eljárási szabálysértés (például kirendelt védő eljárása védő meghatalmazása mellett egyidejűleg a védő személyének kijelölése a bíróság által annak törvényi feltételei hiányában, meghatalmazás alaki hibája) csak relatív eljárási szabálysértést valósít meg. A kizárt védő tárgyaláson való részvétele esetén állapítható meg a Be. 608 § (1) bekezdés d) pontjának megsértése, így a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában írt felülvizsgálati ok.

[94] Az I. rendű terhelt jogi képviselől tanú érdekében eljáró ügyvédi meghatalmazására figyelemmel esetleges kizárt eljárása kapcsán észrevételében hivatkozott a 25/2023.(XII.5) AB határozatra is. Az alkotmánybírósági határozat azonban az I. rendű terhelt jogértelmezésétől eltérő értelmezést rögzít a határozat [62] és [63] bekezdésében. Az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 45. § (2) bekezdése kizárólag abban az esetben rendelkezett a védő kizártságáról, ha az egyidejűleg látta (volna) el a tanú érdekében eljáró ügyvédi és védői feladatokat. Rögzítette, hogy kétségtelen, hogy a Be. átmeneti rendelkezései szerint – főszabályként – az új törvény szabályait a hatályba lépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásokban is alkalmazni kell [Be. 868. § (1) bekezdés], viszont a törvény hatályba lépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásban az ezt megelőzően, a korábbi jogszabály szerint végzett eljárási cselekmény akkor is érvényes, ha ezt az új törvény másként szabályozza [Be. 870. § (1) bekezdés]. Az Alkotmánybíróság egyértelműen rögzítette, hogy a régi Be. hatálya alatt végzett eljárási cselekmény érvényes, ugyanakkor a Be. hatálya szerinti jogállapotban, vagyis 2018. július 1-jével kezdődően már a Be. kizárási szabályait kell alkalmazni. Mindebből az következik, hogy jelen eljárásban nem állapítható meg jogi képviselől ügyvéd vonatkozásában az, hogy a Be. hatályba lépéséig a 1998. évi XIX. törvény 45. § (2) bekezdése alapján kizárt védőként

járt volna el, a Be. hatályba lépését követően pedig a tárgyaláson egy alkalommal sem vett részt; utóbb az elsőfokú bíróság őt az eljárásból ugyan kizárta, azonban az új Be. hatályba lépését követően jelen ügyben az elsőfokú bírósági tárgyalásokon egyetlen esetben sem járt el, így az ő esetleges kizártsága nem eredményezhette azt, hogy kizárt védő eljárása miatt úgy kellene tekinteni, hogy a tárgyalást védő távollétében tartották volna meg. Erre figyelemmel eltérő ténybeli alapon helytelen a Kúria Bfv.I.370/2024/6. számú végzésére történő hivatkozás is.

[95] Az 1998. évi XIX. törvény a 45. § (2) bekezdésében még úgy rendelkezett, hogy a tanú érdekében eljáró ügyvéd ezzel egyidejűleg nem lehet védő. A Be. 43. § (1) bekezdés f) pontja ugyanakkor már úgy rendelkezik, hogy nem lehet védő, aki az ügyben tanúként részt vett, vagy résztvevő – a terhelttől különböző – személy segítőjeként vesz vagy vett részt. Ilyen kizárási ok az új Be. hatályba lépését követően eljáró képviselő védő, illetve egy esetben helyette eljáró ügyvéd vonatkozásában nem állapítható meg.

[96] A Kúria mindezek mellett megállapította azt is, hogy a felülvizsgálati indítvány jogi érvei sem helytállóak.

[97] Kétségtelen tény az, hogy a Be. 45. § (2) bekezdésére figyelemmel a meghatalmazott ügyvéd védőként akkor járhat el, ha – a (3) bekezdésben foglalt kivétellel – eredeti meghatalmazását vagy annak hitelesített másolatát az eljáró bírósághoz, ügyészséghez vagy nyomozó hatósághoz benyújtották. Az is kétségtelen, hogy az Ügyvédi törvény 29. § (1) bekezdése szerint a megbízási szerződést írásba kell foglalni, kivéve, ha az csak jogi tanácsadásra irányul.

[98] Téves azonban az a jogi álláspont, mely szerint a folyamatban lévő büntetőügyben szabályszerűen benyújtott írásbeli meghatalmazás nem jogosítja fel a védőt az ügy tárgyát képező más bűncselekmény vonatkozásában védői feladatok ellátására. A Be. 45. § (5) bekezdése szerint a meghatalmazás hatálya – ha a meghatalmazásból más nem tűnik ki – a büntetőeljárás jogerős befejezéséig tart, és kiterjed a közvetítői eljárásra, a perújításra, a felülvizsgálatra, az egyszerűsített felülvizsgálatra, a bűncselekménnyel összefüggő vagyron vagy dolog elvonására, adat hozzáférhetetlenné tételére irányuló eljárásra, valamint a különleges eljárásokra is. A rendelkezés helyes értelme az, hogy a meghatalmazás korlátozása a védői jogkör gyakorlását tekintve kizárólag a büntetőeljárás egyes szakaszaira vagy eljárási cselekményre vonatkozhat, ettől eltérően, akár a védő nyilatkozati jogosultságának terjedelmére, akár az ügy tárgyát képező egyes bűncselekményre vonatkozóan nem korlátozható. A védői pozíció a büntetőeljárásban önálló és csak egységesen gyakorolható: a védői meghatalmazás a büntetőeljárásban védőkénti eljárásra, részvételre jogosít fel, amely kereteit az érintett ügy határozza meg. A meghatalmazás a védelem ellátására szól, a védő a Be. eltérő rendelkezéseinek hiányában teljes körűen gyakorolhatja a terhelt mindazon jogát, amely jellegénél fogva nem csak a terhelt személyéhez fűződik. A védő e jogokat önállóan védői jogokként gyakorolhatja. A védő erre figyelemmel önállóan, saját személyében jogosult bizonyíték előterjesztésére, indítvány és észrevétel tételére, jogorvoslati jog gyakorlására, az eljárás ügyiratainak – a Be.-ben meghatározott kivételekkel – teljes terjedelmében történő megismerésére, az egyezség megkötésére, illetve ügyészi intézkedés vagy határozat kilátásba helyezésének kezdeményezésére. Ezek a jogok a büntetőeljárás rendszerében nem gyakorolhatóak másként, csak az ügy egészére vonatkozóan, ezért érvényesen meghatalmazás a büntetőeljárás tárgyát képező egyes bűncselekményekre nem adható, mint ahogy nem lehet kirendelni védőt sem csak az eljárás tárgyát képező egyes cselekményekre. A védő szabályszerű meghatalmazása és az írásbeli meghatalmazás vagy annak hitelesített másolata benyújtása létrehozza a védői pozíciót, amely az érintett ügyvédet a büntetőeljárás teljes terjedelmére, az érintett ügy tárgyát képező valamennyi cselekményére vonatkozóan feljogosítja a védői jogok gyakorlására és terheli őt a védői kötelezettségekkel. Az az írásbeli

meghatalmazás, ami olyan korlátozást tartalmaz, mely a védőt büntetőeljárási jogainak gyakorlásában vagy kötelezettségének teljesítésében akadályozná, nem töltheti be büntetőeljárási szerepét, mivel az ügyvéd védői jogait a törvényben foglaltak alapján szükségképpen csak egységesen, az ügy teljes terjedelmére, a vád tárgyát képező valamennyi cselekmény vonatkozásában gyakorolhatja. A védői jogok egyes bűncselekményekhez kötött gyakorlása értelmezhetetlen és lehetetlen akár a terhelt személyét érintő kényszerintézkedések tekintetében, akár a valamennyi bűncselekményről egységesen rendelkező, a terhelt bűnössége megállapítása esetén kiszabott egységes büntetés, egységesen alkalmazott intézkedés elleni jogorvoslati jog gyakorlása esetén. A terhelt és az ügyvéd között létrejött megbízási szerződésnek és a védői tevékenység ellátására irányuló meghatalmazásnak – mivel egy külön törvényben, a büntetőeljárási törvényben meghatározott, a védői feladatok ellátására irányuló jogviszony létrehozására irányul – meg kell felelnie a büntetőeljárási törvényből eredő követelményeknek, így az azzal ellentétes tartalmú meghatalmazás nem alkalmas a joghatás kiváltásra, vagyis az ily módon benyújtott írásbeli meghatalmazás nem hozza létre a védő eljárási pozíciójának megfelelő jogviszonyt. Mindebből az is következik, hogy amennyiben ilyen tartalmú meghatalmazás kerül benyújtásra – ami a meghatalmazás létrejöttékor folyamatban lévő büntetőeljárás tárgyát képező cselekmények vonatkozásában tartalmaz olyan korlátozást, mely szerint az kifejezetten nem terjed ki a meghatalmazás benyújtásának időpontjában az eljárás tárgyát képező más cselekményekre – az alapján a meghatalmazásban szereplő ügyvéd meghatalmazott védőnek nem tekinthető. Ilyen esetben a bíróságnak fel kell hívnia a terheltet, hogy törvénynek megfelelő tartalmú meghatalmazásról gondoskodjon, és annak benyújtását követően válik az abban szereplő ügyvéd védővé. Amennyiben a terhelt ennek nem tesz eleget, és a törvénynek megfelelő írásbeli meghatalmazást nem nyújt be, úgy kell tekinteni, hogy nincs védője, és amennyiben a védelem kötelező, részére védőt kell kirendelni.

[99] Mindezzel összhangban a Be. 42. § (6) bekezdése egyértelművé teszi, hogy a terhelt érdekében több védő kizárólag meghatalmazás alapján járhat el, és ezek a meghatalmazások a védők részére a védői jogok ellátását teljeskörűen biztosítják. Ez alól kizárólag a vezető védői pozíció a kivétel, amely a Be. 42. § (6) bekezdésében foglalt eltérő kötelezettséget hoz létre az ügyiratok kézbesítése szempontjából, emellett eltérő jogosultságot hoz létre a perbeszéd tartására és a jogorvoslati nyilatkozat megtételére is. Mindezen rendelkezésekből egyértelműen következik, hogy a védői feladatok ellátására több védőt meghatalmazni csak olyan módon lehet, hogy valamennyi védő a védői pozícióból eredő valamennyi jogot gyakorolhatja és valamennyi kötelezettséget köteles teljesíteni, ez alól kizárólag a törvényben meghatározott, a vezető védő személyéhez kapcsolódó eltérő jogok és kötelezettségek a kivételek. Amennyiben meghatalmazást lehetne benyújtani az ügy tárgyát képező egyes büntetendő cselekményekre, úgy a vezető védő pozíciója okafogyottá válna, hiszen minden érintett védőt az eljárási cselekménytől függően értesíteni vagy idézni, részére az ügyiratokat kézbesíteni kellene, illetőleg az őket érintő körben perbeszédeiket önállóan mondanák el. Ebben az esetben azonban mind a perbeszédben, mind a jogorvoslatra vonatkozó nyilatkozataikban olyan eltérő joghatással bíró tényelőadást vagy jognyilatkozatot tehetnének, amely adott esetben értelmezhetlenné tenné a felülbírálat terjedelmét; különösen, ha valamely bűncselekmény tekintetében eljáró védő kizárólag csak a Be. 583. § (3) bekezdésében meghatározott, korlátozott felülbírálatot eredményező kérdésben terjesztene elő jogorvoslati nyilatkozatot, míg a másik védő ugyancsak egyes bűncselekmények vonatkozásában, azonban a felülbírálat szabályai alapján valamennyi bűncselekményre kiterjedő teljes körű felülbírálatot eredményező jogorvoslati nyilatkozatot terjesztene elő.

[100] Ugyancsak egyértelművé teszi, hogy a védői eljárási pozíció nem vonatkozhat az eljárás tárgyát képező egyes cselekményekre az, hogy amennyiben a védő meghatalmazása kizárólag valamely bűncselekmény vonatkozásában lenne joghatályosnak tekinthető, úgy az

ügy tárgyát képező további cselekményekre kötelező védelem esetén védőt kellene kirendelni. A meghatalmazott és kirendelt védő jogainak párhuzamos gyakorlására és kötelezettségének párhuzamos teljesítésére a Be. még olyan szabályozást sem tartalmaz, amit a több meghatalmazott védő együttes eljárása esetén a vezető védő jogosultságaira, illetőleg a jogorvoslati nyilatkozat megtételére tartalmaz.

[101] A Be. a 46. § (1) bekezdésében egyértelművé teszi, hogy védő kirendeléséről csak abban az esetben lehet és kell határozni, ha a büntetőeljárásban védő részvétele kötelező, és a terheltnek vagy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személynek nincs meghatalmazott védője.

[102] A Be. 46. § (5) bekezdésére figyelemmel védő kirendelésének akkor is helye van, ha a büntetőeljárásban védő részvétele nem kötelező, de a terhelt vagy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy hatékony védelmének biztosítása végett az szükséges. A védő kirendelését ez esetben a törvény egyértelműen a terhelt, illetve a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsított személyéhez, és nem pedig az eljárás tárgyát képező egyes bűncselekményekhez köti.

[103] A Be. 44. §-a kötelező védői részvétel körében a b)-f) pontban foglalt okok mind a terhelt, vagy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személyre figyelemmel hoznak létre kötelező védői részvételt. A Be. 44. § a) pontjában foglalt kötelező védői részvételt megalapozó azon ok pedig, mely szerint a bűncselekményre a törvény 5 évig terjedő vagy ennél súlyosabb szabadságvesztés büntetés kiszabását rendeli, az ügyre, nem pedig csak az érintett bűncselekményre vonatkozóan hozza létre a kötelező védői részvételt.

[104] A Be. 44. § alcíme ennek megfelelően: „kötelező védői részvétel az eljárásban”.

[105] Mindezek alapján egyértelműen megállapítható, hogy a védő részvétele az eljárásra, nem pedig az eljárás tárgyát képező egyes cselekményekre vonatkozik, ezért sem kirendelni, sem meghatalmazni nem lehet ügyvédet a büntetőeljárás tárgyát képező egyes bűncselekményekre, a kirendelés, illetve a meghatalmazás kizárólag teljes körűen az ügyre vonatkozhat. Ebből következően a Be. által említett korlátozás a védői meghatalmazásban kizárólag az eljárás egyes szakaszaira és eljárási cselekményekre szólhat. Ilyen korlátozás a büntetőeljárásban adott védői meghatalmazásban értelmezhető, az ettől eltérő korlátozás azonban azt eredményezi, hogy a védői meghatalmazás, és az alapjául szolgáló esetlegesen azonos tartalmú ügyvédi megbízás a büntetőeljárási törvénnyel ellentétes tartalmú. A védői meghatalmazást, illetve a védői feladatok ellátására irányuló ügyvédi megbízást pedig érvényesen csak olyan módon lehet megkötni, hogy az ne legyen ellentétes a védői jogviszonyra vonatkozó, a büntetőeljárási törvény, mint külön törvény által meghatározott, és így polgári jogi jogviszony részét szükségképpen képező tartalmi, törvényi elemekkel. Az ilyen megbízási szerződés, illetve meghatalmazás a célzott jogviszony, a védői feladatok ellátására irányuló védői eljárási pozíció létrehozására nem alkalmas.

[106] Az észrevételeikben az I. rendű terhelt és védője hivatkozott arra, hogy az egyesítés folytán az egyesített ügy megszűnik, ezért az abban az ügyben szabályosan adott védői meghatalmazás a továbbiakban nem jogosít fel védői feladatok ellátására. Ez a jogi érvelés téves. Az egyesítést követően a büntetőeljárás azonos szakaszában lévő ügyek önállósága megszűnik, de az egyesítéssel érintett ügyek nem szűnnek meg. Az egyesítést követően a korábban önálló ügyként létező ügyek továbbra is változatlan tartalommal, azonban egy megváltozott tárgyú ügyben folynak tovább.

[107] A Be. 146. § (1) bekezdése szerint a bíróság a vádemelés után, az ügyészség és a nyomozó hatóság a nyomozás során egyesítheti az eljárás azonos szakaszában folyamatban lévő ügyeket, ha azok együttes elbírálása – különösen az eljárás tárgyára vagy a büntetőeljárásban résztvevő személyekre tekintettel – célszerű. Az egyesítés nem szüneti

meg az azzal érintett ügyeket és az egyesítéssel érintett ügyekben szereplő személyek eljárási pozícióját sem. Értelemszerűen egyesítést követően az egyesítéssel megszűnő ügyszámú ügy sértettje nem veszíti el sértetti mivoltát, mint ahogy például a vagyoni vagy egyéb érdekelt jogosultsága és indítványtételi joga is megmarad. Ugyanez igaz a védő személyére is: amennyiben az egyesítéssel érintett valamelyik ügyben az eljárás korábbi szakaszában érvényes és joghatályos védői meghatalmazást nyújtottak be, vagy erről a rendelkezési nyilvántartásban törvényesen rendelkeztek és erről a bíróságot értesítették, védői jogosultságuk az egyesített eljárásban is megmarad. Az egyesítést követően valamennyi védő jogosultsága az ügy teljes terjedelmére, az egyesítéssel érintett más ügyek tárgyát képező bűncselekményekre is kiterjed. Ebben a helyzetben alkalmazni kell a Be. 42. § (6) bekezdésében foglalt szabályokat a vezető védőre, illetve a jogorvoslati jog gyakorlására is. Az egyesítést követően az érintett terhelt rendelkezési jogával élve bármely védője meghatalmazását megszüntetheti, illetve akár új védőt is hatalmazhat meg. A terhelt kifejezett rendelkezése hiányában azonban az eljárás korábbi szakaszában benyújtott írásbeli meghatalmazás az egyesítést követően továbbra is hatályos marad az ügyben, és az egyesítés eredményeként az a megváltozott terjedelemben, a törvényi rendelkezéseknek megfelelően gyakorolható. Amennyiben az egyesítésre olyan ügyekben került sor, ahol korábban védőt rendeltek ki, az eljáró bíróságnak rendelkeznie kell a kirendelt védő vagy kirendelt védők felmentéséről olyan módon, hogy az ügyben csak egy kirendelt védő maradjon. A Be. szabályai ugyanis egyértelművé teszik, hogy kirendelés alapján egy ügyben csak egy védő járhat el. Figyelemmel arra, hogy a Be. nem rendelkezik több kirendelt védő együttes eljárása esetén jogaik és kötelezettségeik gyakorlásáról olyan módon, mint több meghatalmazott védő esetén, ezért a bíróságnak az egyesítésről rendelkező határozatában kell az érintett kirendelt védőt vagy védőket felmenteni, így biztosítva azt, hogy egyesítést követően kirendelt védőként csak egy ügyvéd járjon el.

[108] Amennyiben az egyesítéssel érintett ügyek közül egyes ügyben vagy ügyekben meghatalmazott védő, míg más ügyben vagy ügyekben kirendelt védő szerepel, a Be. 48. § (2) bekezdésének megfelelő értelmezésével úgy kell tekinteni, hogy a jogerős egyesítés pillanatában a kirendelés vagy kirendelések hatályukat veszítették.

[109] A Kúria mindezek mellett csak utal arra, hogy jelen ügyben maga az I. rendű terhelt és akkori védője sem sérelmezte az alapügy érintett szakaszában, hogy az I. rendű terhelt érdekében 2018. október 1-et követően képviselői járt el. A 2018. október 1. napján megtartott tárgyaláson tett nyilatkozat alapján az I. rendű terhelt részéről az az akarat állapítható meg, hogy az ellene folyó büntetőügyben az egyesítést követően a jelenlévő képviselői ügyvéd az egyesítéssel érintett másik bűncselekmény vonatkozásában is eljárjon. Erre figyelemmel pedig nem kérdőjelezhető meg az, hogy az I. rendű terhelt védelmében az általa meghatalmazott ügyvéd járt el a tárgyaláson, aki – akár helyettes útján – valamennyi érintett tárgyaláson részt vett, és az ügyből nem volt kizárva. Erre tekintettel azt sem lehet megállapítani, hogy a felülvizsgálati indítványban foglalt alakisági követelmények esetleges megsértése a terhelt védelemhez való jogát érintette volna. A Be. 3. § (1) bekezdése szerint a terheltnek a büntetőeljárás minden szakaszában joga van a hatékony védelemhez. A hivatkozott törvényhely (2) bekezdése szerint a terheltnek joga van arra, hogy személyesen védekezzen, és ahhoz is, hogy a védelem ellátására védő közreműködését vegye igénybe. Az I. rendű terhelt mindezen jogával élhetett, az akaratának megfelelően az általa meghatalmazott védő járt el.

[110] A felülvizsgálati eljárásban a védelemhez való jog megsértése csak abban az esetben képez felülvizsgálati okot, ha az abban nyilvánul meg, hogy a védő kötelező részvétele ellenére a tárgyaláson a védő nem vett részt. Jelen ügyben a védelemhez való jog megsértése nem állapítható meg önmagában amiatt, hogy az eljárás korábbi szakaszában írásbeli

meghatalmazás alapján eljáró, és az egyesítést követően az ügyben továbbra is védői jogosultságokkal rendelkező védő esetében, bár szóban a védelem teljes körű ellátására irányuló terhelti nyilatkozat rögzítésre került, a korábban benyújtott meghatalmazást írásban nem egészítették ki. Mindez a védő jelenléte mellett, önmagában az alakiságok esetleges megsértése miatt sem jelentene felülvizsgálati okot, a fentebb kifejtettek alapján azonban az is megállapítható, hogy az eljáró ügyvéd védői jogosultságát az egyesítést követően is jogszerűen, az ügyben korábban benyújtott írásbeli meghatalmazása alapján az ügy tárgyát képező valamennyi bűncselekmény tekintetében törvényesen gyakorolhatta.

[111] 6. A felülvizsgálati indítvány II. pontjában foglaltak lényege szerint kétséget kizáróan nem állapítható meg a csődbűncselekmény eredménye, a vagyonsökkenés. A Kúria korábban már kifejtette, hogy a felülvizsgálati indítvány ezen részében kizárt, mivel a vagyonsökkenés tényét és annak a törvényi tényállás szerinti történeti tényállás megállapításához szükséges, minősítést nem befolyásoló mértékű keretek közötti mértékben megállapított összegét a felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás tartalmazza. Emiatt a Kúria csak utal rá, hogy a Be. 7. § (4) bekezdése a lefolytatott bizonyítás eredményének értékelésére és a ténymegállapításra vonatkozóan tartalmaz szabályt, ez a tényállás megalapozottságát érinti, amely felülvizsgálati eljárásban nem támadható. A BH 2018.11. számú eseti döntés jelen eljárásban nem lenne irányadó, mivel az a számítási bizonytalanság terhelt javára történő értékeléséről szól, ami a tényállás megállapításának szabálya, így felülvizsgálatban az esetleges megsértése sem lenne vizsgálható. Mindamellett a jelen ügyben a vagyonsökkenés ténye és mértéke a tényállásban megállapításra került, a sértetti cég vagyona ténylegesen csökkent, annak mértéke pontosan nem határozható meg, de az 500 millió forintot nem érte el. Egyéb értékhatárnak, valamint ezen belül a pontosabb összeg meghatározásának a csődbűncselekmény megvalósulása és minősítése tekintetében nincsen jelentősége.

[112] Az I. rendű terhelt észrevételében kifogásolta azt, hogy nem került sor szakértő kirendelésére a vagyonsökkenés mértékének megállapítása érdekében. Ez a hivatkozás a bizonyítási eljárás lefolytatásának hiányossága állításán keresztül a bíróság ítéleti tényállása megalapozatlanságának megállapítására irányul, a felülvizsgálati indítványban azonban a tényállás megalapozottsága nem vitatható, ezért az erre történő hivatkozás felülvizsgálat alapjául nem szolgálhat. Ugyancsak a tényállás támadása miatt kizárt az a hivatkozás, hogy a vagyonsökkenés mértéke akár nulla forint is lehetett, mivel ez ellentétes az irányadó tényállás azon állításával, hogy a sértett vagyona pontosan meg nem állapítható, de 500 millió forintot meg nem haladó mértékben csökkent.

[113] 7. A felülvizsgálati indítvány III. pontjában foglalt, a terhelt szándékának hiányára irányuló részében a korábban kifejtettekre figyelemmel ugyancsak törvényben kizárt, mivel az részben az irányadó tényállással ellentétes, részben pedig a tényállásban rögzített, az I. rendű terhelt célját és tudattartalmát rögzítő egyes tudati tényekkel ellentétes hivatkozásra alapul. A Kúria ezért csak utal arra, hogy a BH 2021.325. számon közzétett határozatra történő hivatkozás téves, mivel jelen ügyben az irányadó tényállásban rögzített külső (fizikai) és belső (tudati) tények alapján az I. rendű terhelt szándékára levont jogkövetkeztetés helytálló. A terhelt az irányadó tényállástól eltérő tény állítására alapította indítványát, miszerint abban a tudatban volt, hogy a bérleti szerződéseket ellenérték fejében kötötték. A felülvizsgálati indítvány nem arra hivatkozik, hogy valamennyi, a történeti tényállásban szereplő cselekményből, a rögzített külső és belső tényekből nem vonható le helyesen jogkövetkeztetés az I. rendű terhelt bűnösségét megalapozó szándékára; hanem csak az egyik elkövetési magatartás, a bérleti szerződés megkötése vonatkozásában állít az I. rendű terhelt esetében olyan tudattartalmat, amely egyébiránt a tényállásban rögzített tudati tényektől eltérő. Az irányadó tényállás szerint ugyanis a hivatkozott bérleti szerződés és annak egyes

részletei – különösen a rendes felmondás nélküli hosszabb, határozott időtartam, a megíúsulási kötbér és a tényleges bérleti díj hiánya – az I. rendű terhelt elképzelésének megfelelően a bérlő tényleges képviselője által is tudottan azt a célt szolgálta, hogy a hamarosan meginduló felszámolási eljárás során a bérbeadott vagyoni elemek értékesítése minél később, minél nehezebben és az esetleges pályázók elbizonytalanításával minél alacsonyabb áron történhessen meg. A tényállásból az is megállapítható, hogy a bérleti szerződés megkötése, majd a bérlő által megkötött további bérleti szerződés egyértelműen azt célozta és eredményezte, hogy az egyébként fizetésképtelen, jelentős tartozásokkal terhelt bérbeadó cég tevékenységét tehermentesen folytathassa a cég² helyett tanú² a cég³ keretén belül, a bérbeadó cég² munka és fizetés nélkül maradt munkavállalói egy részének alkalmazásával, a bérbeadó cég² ingatlanait, eszközeit felhasználva. Ezzel a tevékenységgel a cég³ 2009. és 2012. közötti időszakban nem elhanyagolható, 188.550.000 forint eredményt ért el, amelyből a cég² már semmilyen módon nem részesült, az üzem bérbeadását követően további bevétele nem keletkezett. A tényállás rögzíti, hogy ezen, az észszerű gazdálkodás követelményével ellentétes gazdálkodás eredményeként a cég² sértett vagyona csökkent. A felülvizsgálati indítványban foglalt hivatkozások ezért e tekintetben teljes mértékben ellentétesek az irányadó tényállással.

[114] Az I. rendű terhelt azon hivatkozása, mely szerint a felbujtói, bűnsegédi pozíciót kizárólag a bérleti szerződés alapján kell vizsgálni, téves, a büntetőjogi felelősség megállapításául ugyanis az irányadó tényállás összességében szolgál.

[115] 8. A felülvizsgálati indítvány a V. pontjában a befolyással üzérkedés törvényi tényállásával kapcsolatosan kifejtette, hogy nem állapítható meg az a tényállási elem, hogy az I. rendű terhelt arra hivatkozással, hogy hivatalos személyt befolyásol, maga vagy más számára jogtalan előnyt kért. Ez ellentétes az irányadó tényállással, a felülvizsgálati indítvány pedig ezen állítását az irányadó tényállás vitatásával tanú¹ és egyéb érdekelt¹ tanúvallomásának értékelésére alapította. A BH 2021.280. számon közzétett határozatra történő hivatkozás téves, mert jelen ügyben a jogerős ítéletben megállapított tényállás nem tartalmaz olyan ellentmondásokat, amely miatt a büntetőjogi felelősségre vonás szempontjából jelentős kérdésben nem lenne megállapítható, hogy a bíróság milyen tényállásra alapította a Btk. 290. § (1) bekezdése szerinti befolyással üzérkedés bűncselekménye alapjául szolgáló megállapításait. A Kúria Bfv.III.907/2016/6. számú és a Bfv.II.538/2021/7. számú határozatra történő hivatkozás ugyancsak téves, mivel az irányadó tényállás alapján az I. rendű terhelt bűnösségének megállapítása és a befolyással üzérkedés minősítése törvényesen, a hivatkozott két határozatban foglaltaknak is megfelelően történt. A Kúria Bfv.III.1098/2021. számú ügyben hozott döntésére történő hivatkozás ellentétes a felülvizsgálati indítvánnyal, mivel a döntés éppen azt rögzíti, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ítéletben megállapított tényállás nem támadható, a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt és eltérő értékelésének nincs helye, a jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[116] 9. A felülvizsgálati indítvány VI. pontjában foglaltakat alátámasztandó, a Kúria Bfv.III.789/2012/15. számú végzésére történő hivatkozás annyiban nem helytálló, hogy jelen ügyben is megállapítható, hogy az I. rendű terhelt, mint felbujtó tudata átfogta, hogy rábíró tevékenysége az érintett személyben a tettesi cselekmény elkövetésére irányuló elhatározást váltott ki, és ez az elhatározás a felbujtó által kívánt büntett véghezviteléhez is vezetett. Ahogy arra a Legfőbb Ügyészség helyesen hivatkozott, a másodfokú ítélet [14] bekezdésében írt ténymegállapítás szerint az I. rendű terhelt által felvázolt megoldási javaslat vonatkozásában tanú² az ügylet csalárd, hitelező kijátszására, megkárosítására irányuló jellegét illetően nem volt tévedésben. Az irányadó tényállás alapján megállapítható, hogy az I. rendű terhelt találta ki azt a konstrukciót, amely azt célozta és ténylegesen is eredményezte,

hogy a cég² sértett vagyona az észszerű gazdálkodás követelményével ellentétes módon ténylegesen csökkenjen.

[117] Az I. rendű terhelt által kitalált megoldás lényegében minden elemét tekintve megvalósult, amely eredményeként a bűncselekményt tettesként elkövető személyek magatartása miatt a különös részi tényállásban megkövetelt eredmény is ténylegesen létrejött. Az I. rendű terhelt részesi felelőssége kétségtelenül nem vitatható a II. rendű terhelt teljes tevékenységéhez nyújtott bűnsegédi magatartás vonatkozásában sem. Az a hivatkozás pedig, hogy tanú² cselekménye nem volt bűncselekmény az irányadó tényállással ellentétes. Ugyancsak ellentétes az irányadó tényállással az az érvelés, miszerint, ha mégis bűncselekménynek minősíti a bíróság a cselekményt, a tettes, illetve a felbujtó tudattartalma alapján nem tudhatták, hogy a tettes bűncselekményt követ el. Ellentétes a tényállással az az állítás is, hogy az I. rendű terhelt kizárólag a szerződések tervezetét készítette el és küldte tovább az aláíró feleknek.

[118] Az I. rendű terhelt észrevételében a felülvizsgálati indítvány V. és VI. pontjaiban foglaltakkal kapcsolatban az irányadó tényállással ellentétes, így a törvényben kizárt állításokat tett. Eltérvően értelmezte tanú⁴ és tanú¹ vallomását a 2009 januárjában lezajlott találkozón elhangzottak tekintetében és ugyancsak vitatta ebben a körben tanú² vallomását, melyet egyéb érdekelt¹ vallomásával vetett össze. Állította továbbá, hogy az általa felvázolt megoldási javaslat nem a hitelező kijátszására, megkárosítására irányuló magatartásra irányult, és tanú² nem volt tudatában annak, hogy az általa elkövetett magatartás bűnsegédjének minősül. Az I. rendű terhelt ezen állításai ellentétesek az irányadó jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényekkel.

[119] IV. A Be. 656. § (2) bekezdés a) pontja szerint a Kúria a felülvizsgálati indítványt elutasítja, ha a felülvizsgálat a törvényben kizárt.

[120] A Kúria a felülvizsgálati indítványt csak a nem kizárt részében, a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjára alapozott, a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjára figyelemmel előterjesztett részében bírálta el. A Kúria ugyanakkor hivatalból vizsgálta a Be. 659. § (6) bekezdésére figyelemmel a Be. 649. § (2) bekezdésében foglalt egyéb eljárási okból fennálló felülvizsgálati okokat, ilyen okot azonban nem állapított meg.

[121] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen, a Be. 655. § (2) bekezdése szerinti összetételben bírálta el, a felülvizsgálati indítvánnyal támadott Szegedi Járásbíróság 6.B.4695/2016/209. számú, valamint a Szegedi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.37/2022/30. számú ítéletét a Be. 662. § (1) bekezdése alapján nem ügydöntő végzésével hatályában fenntartotta, mert a felülvizsgálati indítványnak nem kizárt részében nem adott helyt.

[122] A felülvizsgálati indítvány részbeni kizártságára, részbeni aplotalanságára figyelemmel a Be. 659. § (7) bekezdésében foglaltak alkalmazásának nem volt helye.

[123] A Kúria végzése ellen a Be. 6. § (4) bekezdése szerint fellebbezésnek, a 650. § (1) bekezdés b) pontja alapján pedig felülvizsgálatnak nincs helye.

[124] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul.

[125] A Be. 652. § (7) bekezdése értelmében felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal – még más jogosult által is – csak egyszer nyújtható be.

[126] A Be. 656. § (4) bekezdésére figyelemmel az ugyanazon jogosult által ismételt előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételt előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2025. február 18.

Dr. Domonyai Alexa s.k. a tanács elnöke, Dr. Schmidt Péter s.k. előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes s.k. bíró, Dr. Gunyecz Zoltán s.k. bíró, Dr. Tuba István Krisztián s.k. bíró